

ELNA. Dia de la Memòria 2018

Remembrança de la Massacre del 1285

Senyora Daniela Grau i demés membres de la Comissió Organitzadora, representants d'Antics Escoltes i Guies de Catalunya que enguany ens acompanyen, amics catalans i invitats.

En primer lloc, agraeixo en nom de l'IPECC, la invitació de Daniela Grau de venir a Elna una vegada més per participar en una jornada plena de remembrances històriques i tràgiques, com l'esdeinguda aquí fa 733 anys on es posà de manifest el coratge, la fidelitat al país, i la humanitat dels avantpassats d'Elna. Volem expressar el nostre respectuós record i el de tots els catalans.

Agraeixo també l'acollida que cada any ens brinda mossèn Oriol Andreu, arxipreste i canonge d'Elna, i la missa en català.

IPECC són les sigles d'Institut de Projecció Exterior de la Cultura Catalana. L'IPECC és una entitat cultural i autònoma, això vol dir que no depèn de cap administració, sense finalitat de lucre, fundada oficialment el 1978 arran del Congrés de Cultura Catalana de l'any 1977. Celebrem els 40 anys d'existència. Enric Garriga Trullols va ser el cap de l'àmbit de projecció exterior del Congrés, una secció que es va formar amb la idea de dibuixar un projecte sòlid per donar a conèixer la cultura catalana fora de les fronteres catalanes. Fins al seu traspàs el 2011 en va ésser l'ànima i l'impulsor. L'activitat principal que duem a terme són els Premis Josep M Batista i Roca – Memorial Enric Garriga Trullols que enguany arriben a la seva XXX^{ena} edició. Aquests premis són un guardó d'atorgament anual per reconèixer la labor que duen a terme els catalans i catalanòfils de fora per mantenir la presència catalana en el món i augmentar el coneixement dels Països Catalans i de la cultura catalana a l'exterior. La majoria han desenvolupat la seva tasca de manera anònima, com Károly Morvay premi 2012, que avui ens acompanya..

L'IPECC també fomenta el coneixement de l'èpica catalana o sigui el coneixement dels fets transcendents i heroics de la nostra història. És en aquest context que volem recordar la croada contra Catalunya dictada pel papa Martí IV el 1283 i executada pel rei de França Felip III l'Ardit i les seves tropes, i que donà lloc al saqueig, l'incendi i la destrucció d'Elna i a la massacre dins la catedral, del 22 al 25 de maig de 1285. Fets que ens han arribat perquè van ésser recollits en la crònica de Bernat Desclot i no poden ésser esborrats com ha passat amb tants d'altres. Recordem aquells fets perquè siguin coneguts perquè normalment a les històries franceses i espanyoles no hi apareixen. El primer pas es ser conscient d'aquesta separació artificial que ens van imposar fa 350 anys, i l'altra es incrementar el contacte. En el nostre temps de lleure, en la relació econòmica o en actes institucionals com el d'avui que venim repetint cada any.

Com sabeu aquest darrer any al sud hem viscut molt intensament, el passat primer d'octubre vam fer un referèndum d'autodeterminació per saber si els catalans volíem ser un estat independent en forma de República i el resultat va ser afirmatiu en un 90%. Amb aquests resultats el Parlament va declarar la independència de Catalunya, però el govern encara no l'ha pogut fer efectiva per la falta de

democràcia a Espanya i per la nul·la implicació dels estats europeus. Al contrari, Espanya ha engegat un procés repressiu que fa que 40 anys després de la mort del dictador Franco tornem a tenir presos polítics i exiliats:

Oriol Junqueres
Carme Forcadell
Jordi Turull
Raül Romeva
Joaquim Forn
Josep Rull
Montserrat Bassa
Jordi Sánchez
Jordi Cuixart

Carles Puigdemont
Toni Comín
Meritxell Serret
Lluís Puig
Clara Ponsatí
Marta Rovira
Anna Gabriel

Artur Mas
Irene Rigau
Joana Ortega

A dia d'avui hi ha 259 càrrecs de la Generalitat destituïts, 7 exiliats, 9 empresonats, 3 embargats, 24 organismes eliminats, 4 més d'intervinguts... El 20 de desembre passat l'estat espanyol organitza unes noves eleccions autonòmiques i les forces favorables a la independència les tornen a guanyar i restitueixen al president Puigdemont. L'estat espanyol ara no vol reconèixer els resultats que va proclamar.

Com a ciutadans d'un altre estat no va poder participar en el referèndum d'autodeterminació; tanmateix, gairebé el mateix dia sabíem que l'ajuda que ens va brindar des d'Elna va ser molt important per poder realitzar el referèndum que l'estat espanyol boicotejava i reprimia. Elna va col·laborar, gràcies. Ja sé que l'acció devia ser d'unes persones concretes però a Barcelona que saben de la meua relació amb vosaltres m'ho recordaven i em felicitaven.

La lluita per la independència de Catalunya ha creat a la nostra societat un corrent de solidaritat i d'empatia com mai s'havia vist. Les manifestacions multitudinàries i pacífiques que van començar fa deu anys han quedat gravades a la nostra memòria i a la dels nostres fills. Perquè la lluita ha esdevingut transversal i intergeneracional. I això s'ha fet sense disposar de mitjans de comunicació que ho expliquessin, només amb els nous formats a través d'internet... que han estat decisius. El nostre repte ara és construir la República Catalana amb un format del segle XXI, això és pacífica i democràticament. També, tossudament.

Crec que els que ens han precedit ens encoratjarien a seguir el camí iniciat i se sentirien contents d'on s'ha arribat. Enric Garriga i Trullols ens recordava que l'any 1983 va assistir a la commemoració a Elna del centenari d'una altra organitzada pel poeta perpinyanès Justí Pepratx el 1883 a Banyuls –visitaren Elna i Perpinyà-, a la

qual van assistir les grans personalitats de la Renaixença catalana: Jacint Verdaguer, Ferran Agulló, Angel Guimerà, Narcís Oller, Alexandre de Riquer, Josep Yxart, Emili Vilanova, Antoni Gaudí, Francesc Flos i Calcat, Tomàs Forteza entre molts altres fins una cinquantena. Catalans, mallorquins i valencians celebraven ensems els cinquanta anys de la Renaixença.

En aquest record dels que no hi són i d'una dimensió més propera a l'IPECC volia anomenar a Antoni Cunillera, Patrícia Gabancho, Víctor Castells i aquesta setmana Antoni Muñoz.

Per acabar, vull recordar que l'IPECC no ha oblidat mai la Catalunya del Nord i que ha compartit els actes que s'han fet aquí, des de les Festes de Pau i Treva de Toluges, de la Flama del Canigó, de la Porta Catalana a Salses, del Correllengua a Perpinyà, dels aplecs als castells de Salses, de la Guarda al Portús, de Rià, de Valmy i moltes altres activitats, fins al Dictat Català de Perpinyà i els Fets de Prats de Molló.

En nom de l'IPECC gràcies al Municipi i la Comissió Organitzadora per invitar-nos i a tots vosaltres per la vostra presència. Visca Catalunya lliure,